

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – oktobar/listopad 2014. godine**

Sarajevo, decembar/prosinac 2014. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	8
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	10
3.6. <i>Kredit</i>	11
3.7. <i>Berze</i>	11
4. Vanjski sektor.....	12
5. Strane direktne investicije.....	14

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Treći kvartal je, obzirom na dostupne podatke, ponovo donio pozitivan ekonomski rast nakon negativne stope od 1,2% (g/g) u drugom te solidnog početka godine sa rastom od 2% g/g u prvom tromjesečju. Rast u trećem kvartalu je ostvaren prije svega kao posljedica ponovnog jačanja robnog izvoza, privatne i javne potrošnje i po svemu sudeći javnih investicija. Ovo je ujedno približno odgovara i kretanju rasta na nivou devet mjeseci uz naravno nešto niže stope obzirom na pad u drugom kvartalu. Jačanje domaće tražnje, ali i izvoza su naravno potakli robni uvoz koji je na nivou devet mjeseci realno rastao trostruko brže od izvoza. Time je stvoren realni rast vanjskotrgovinskog deficita roba od približno 17,2%. Najznačajniji događaji koji su obilježili ekonomski rast u prva tri kvartala 2014 su bili skroman opadajući rast u okruženju, postepeno povećanje broja zaposlenih u BiH, loše vremenske prilike u prvom polugodištu koje su kulminirale majskim poplavama, pad proizvodnje električne energije, pad izvoznih, te još veći pad uvoznih cijena koji je doveo do deflacije.

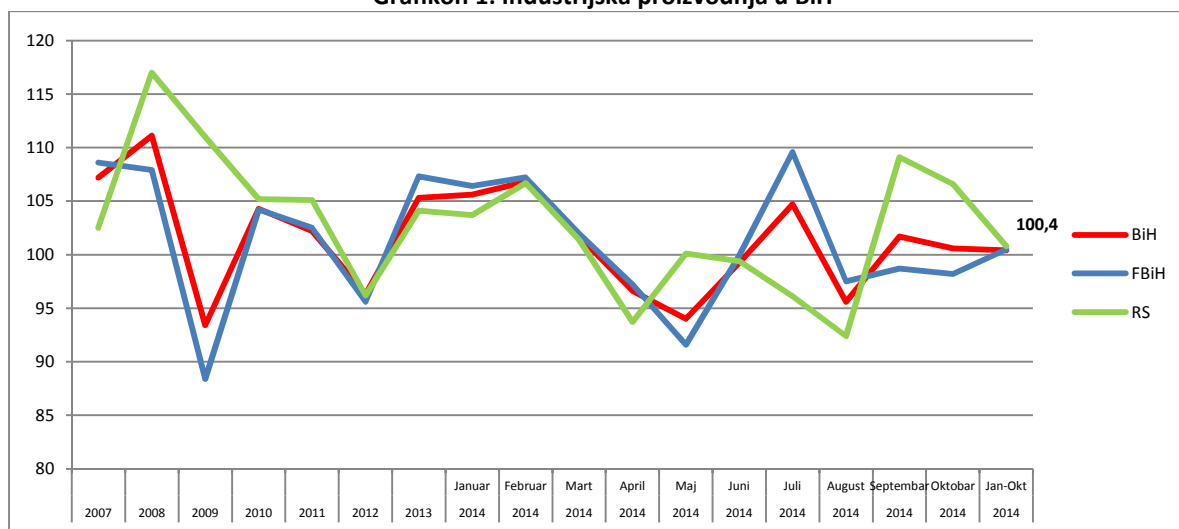
Oskudni podaci za oktobar ukazuju naznake određenog rasta početkom trećeg kvartala. To se prije svega odnosi na znatno brži oktobarski rast robnog izvoza (12%) u odnosu na uvoz (7,5%). Ovo je tek donekle praćeno rastom prerađivačke industrije čija je proizvodnja u oktobru bila za svega 3,5% veća u odnosu na isti mjesec prethodne godine i to uprkos stagnaciji u odnosu na septembar (rast od svega 0,5%). Pri tome je ukupna industrijska proizvodnja bila približno na nivou oktobra prethodne godine. Pored toga, promet u maloprodaji bilježi realni rast u odnosu na septembar od 2,3%, čime je ostvareno povećanje od 3,8% u odnosu na oktobar prethodne godine. Konačno, određene naznake rasta predstavlja i značajan rast javnih prihoda među kojima posebno prihoda od indirektnih poreza.

Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-oktobar 2014. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila stagnaciju fizičkog obima industrijske proizvodnje sa stopom rasta od samo 0,4% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Stagnacija industrijske proizvodnje u BiH nastala je usljed elementarnih nepogoda koje su se desile tokom maja mjeseca, slabljenja izvozne tražnje za bh. proizvodima tokom drugog kvartala, te nepovoljne hidrološke situacije koja se negativno odrazila na proizvodnju električne energije u hidroelektranama. Posmatrano po sektorima pozitivan doprinos industrijskoj proizvodnji ostvaren je samo u prerađivačkoj industriji koja je u periodu januar-oktobar 2014. godine ostvarila povećanje proizvodnje od 4,4% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, pad proizvodnje u sektoru za proizvodnju električne energije od 10,7% i stagnacija proizvodnje u rudnicima imali su negativan utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH. Ako se industrijska proizvodnja u BiH posmatra po entitetima, evidentno je da je situacija prilično ujednačena bez značajnijeg rasta proizvodnje. Tako je prema preliminarnim podacima FZZS-a za period januar-oktobar 2014. godine FBiH zabilježila blago povećanje industrijske proizvodnje od 0,5%, dok je u RS-u u istom vremenskom periodu prema podacima RZSRS-a registriran rast industrijske proizvodnje od 0,8%.²

Grafikon 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Izvor: BHAS,FZZS,RZS

1.2. Tržište rada u BiH

Broj zaposlenih lica u BiH u septembru 2014. godine je iznosio 704,7³ hiljada, što je za 1,7% više u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Najznačajniji povećanje broja zaposlenih u posmatranom mjesecu u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima prerađivačke industrije, umjetnosti, zabave i rekreacije. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u septembru 2014. godine je iznosila

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Indeks obima industrijske proizvodnje za oktobar 2014. godine", 27.11.2014. godine.

² FZZS i RZSRS, mjesečna saopštenja industrijske proizvodnje za oktobar 2014.

³ Privremeni podatak. Izvor: BHAS

43,7%⁴. Broj nezaposlenih lica u BiH u oktobru 2014. godine je smanjen za 0,9% g/g, i iznosio je 547,6 hiljada.

Prosječna neto plata u BiH u septembru 2014. godine je iznosila 826 KM i ostala je nepromijenjena u odnosu na isti mjesec prethodne godine (nominalni rast). Prosječna penzija u BiH u oktobru 2014. godine je iznosila 355⁵ KM i veća je nominalno za 4,9% u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Minimalne penzije su iznosile 172,7 KM u RS i 326,2 KM u FBiH.

Tabela 1: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁶

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2014.	692.234	557.314	838	352
II 2014.	693.155	556.892	822	352
III 2014.	695.785	552.452	826	352
IV 2014.	699.601	546.739	832	354
V 2014.	700.880	544.594	830	354
VI 2014.	700.659	545.362	829	353
VII 2014.	701.348	548.612	836	353
VIII 2014.	701.654	552.319	825	352
IX 2014.	704.724	547.937	826	352
X 2014.	-	547.590	-	355
Stope rasta g/g				
I 2014.	0,4%	0,5%	1,1%	4,6%
II 2014.	0,8%	0,4%	0,8%	4,6%
III 2014.	1,4%	-0,2%	0,8%	4,6%
IV 2014.	1,3%	-0,5%	0,9%	5,3%
V 2014.	1,3%	-0,5%	-0,2%	5,3%
VI 2014.	1,2%	-0,5%	0,9%	5,1%
VII 2014.	1,3%	-0,8%	0,8%	5,0%
VIII 2014.	1,7%	-0,6%	-0,3%	5,4%
IX 2014.	1,7%	-1,3%	0,0%	4,2%
X 2014.	-	-0,9%	-	4,9%

Izvor: BHAS, Entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Prihodi od indirektnih poreza u oktobru bilježe značajan rast u odnosu na prethodnu godinu. Tako je sa JR UIO za potrebe budžeta nakon izmirenja obaveza vanjskog duga prebačeno 8,6% više novca u odnosu na oktobar 2013. godine. Ovo je rezultat visokog godišnjeg rasta bruto prihoda od 12,7% i to uprkos visokom povećanju povrata sa JR od 22,6%, te povećanju obaveza servisiranja vanjskog duga od 15,9%. Rast PDV prihoda od 11,4% i skok prihoda od akciza na uvozne duhanske prerađevine od 59,3% su bili glavni faktori oktobarskog rasta bruto prihoda. Pri tome je rast neto PDV prihoda od

⁴ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage u BiH.

⁵ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁶ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za oktobar 2014. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije. Podaci o broju zaposlenih su revidirani.

7,7% bio znatno iznad rasta prihoda deklariranih u PDV prijavama od 4,9%. Sve u svemu, može se zaključiti da je u oktobru nastavljena dinamika oporavka prihoda sa JR nakon pada u drugom tromjesečju uzrokovanog majskim poplavama i nepovoljnim eksternim okruženjem.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2013	2011	2012	2013	2014	2014				
	strukt				jan-okt	K1	K2	K3	sep	okt
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	6,3	-0,1	0,2	5,6	6,1	-0,4	8,7	8,8	12,7
Povrati	16,9	21,2	0,2	12,8	16,4	1,9	21,6	23,2	35,4	22,6
Neto prihodi - prikupljeno	83	4,0	-0,1	-2,1	3,4	7,1	-4,6	5,9	3,4	10,7
PDV	53	5,0	0,5	-1,9	2,9	9,5	-4,6	2,9	-1,2	7,7
Carine	4	-7,4	-18,5	-5,6	10,5	12,8	7,3	11,1	7,4	12,1
Akcize	22	7,9	2,8	-2,5	3,3	4,2	-12,1	15,5	14,9	19,4
Putarine	5	-5,3	-1,3	-0,1	3,3	12,7	-0,7	-0,5	-7,7	6,7
Ostali prihodi	0	-2,7	-1,7	1,9	8,3	-2,7	17,2	16,4	12,8	-9,4
Neusklađeni prihodi	0	-67,2	-70,4	99,9	136,9	...	...	...	...	...
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	6,3	0,0	0,1	5,6	6,6	-1,3	9,2	9,7	11,8
Minimalne rezerve	17,1	20,7	0,2	12,6	16,2	0,6	22,9	22,3	31,8	24,8
Budžeti	82,9	4,1	-0,1	-2,1	3,4	8,1	-5,9	6,7	5,1	9,3
Servisiranje vanjskog duga	11,6	12,9	37,2	47,5	13,8	50,9	14,8	-13,6	-32,9	15,9
FBiH	7,5	12,5	37,8	51,0	14,8	47,9	19,7	-14,8	-34,5	12,8
RS	4,0	13,7	36,1	41,1	11,7	56,5	5,2	-11,5	-30,0	21,6
BD	0,0	-3,2	19,7	474,5	0,0	-3,4	1.125,8	7,3	-6,6	...
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,3	3,5	-2,8	-7,2	1,9	3,8	-10,0	9,1	17,1	8,6
Institucije BiH	12,7	0,0	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	0,0
FBiH	37,2	3,2	-6,0	-7,7	2,3	5,6	-14,8	12,2	22,3	11,8
RS	18,9	5,9	-2,8	-11,0	2,4	2,4	-6,8	8,8	17,8	7,5
BD	2,4	4,9	-1,5	-2,9	3,4	9,7	-8,7	8,0	5,3	10,9

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Prihodi prikupljeni u okviru entiteta na početku posljednjeg tromjesečja 2014 godine su bili za 3,3% veći u odnosu na oktobar prethodne godine. Time je na nivou deset mjeseci ostvaren rast od 4,2%. Povećanje u oktobru je odraz povećanja u FBiH od 6,3% i smanjenja u RS od 1,8% čime je u ovom entitetu prekinut pozitivan trend u prethodna tri mjeseca. Jedan od glavnih uzroka pada u RS je pored smanjenja poreskih prihoda (7,6%) bio i pad prihoda od doprinosa od 2,8% i to uprkos nedavnom (juni) uvođenju doprinosa za solidarnost. Naime, novim doprinosom je znatno ubrzan rast prihoda od doprinosa u RS u trećem tromjesečju tako da je njihov devetomjesečni rast od 5,8% bio skoro dvostruko veći u odnosu na polugodište. S druge strane, FBiH u oktobru bilježi značajan godišnji rast svih kategorija prihoda. Pri tome, najizraženiji rast od 10,3% je ostvaren u domenu poreskih prihoda, praćen značajnim rastom prihoda od doprinosa (5,2%) i ostalih prihoda (8,7%). Time je uglavnom nastavljena dinamika rasta u FBiH iz posljednjih nekoliko mjeseci.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-okt			RS jan-okt			BiH jan-okt		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2013	2014		2013	2014		2013	2014	
Direktni porezi	420,9	444,6	5,6	350,0	327,7	-6,3	770,9	772,3	0,2
Porez na dohodak	225,5	237,3	5,2	208,0	187,0	-10,1	433,5	424,4	-2,1
Porez na dobit	127,4	137,4	7,8	114,6	113,1	-1,3	242,0	250,5	3,5
Porezi građana	67,0	68,8	2,7	17,7	16,2	-8,7	84,7	85,0	0,3
Ostali porezi	1,0	1,0	-0,8	9,6	11,4	18,9	10,6	12,4	17,0
Ostale takse, kazne i naknade	377,8	400,4	6,0	257,8	295,3	14,6	635,5	695,7	9,5
Doprinosi	2.174,4	2.256,7	3,8	1.074,3	1.126,3	4,8	3.248,7	3.383,0	4,1
PIO	1.195,0	1.244,5	4,1	583,9	599,8	2,7	1.778,9	1.844,4	3,7
Zdravstvo	880,4	909,9	3,4	414,1	419,1	1,2	1.294,4	1.329,0	2,7
Nezaposleni	99,1	102,3	3,2	29,6	30,0	1,4	128,6	132,2	2,8
Dječija zaštita			-	43,6	44,3	1,6	43,6	44,3	1,6
Zapošljavanje invalida			-	3,2	3,6	14,9	3,2	3,6	14,9
Fond solidarnosti			-	0,0	29,4	...	0,0	29,4	...
UKUPNO	2.973,1	3.101,7	4,3	1.682,0	1.749,3	4,0	4.655,2	4.851,0	4,2

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u oktobru 2014. godine je zabilježen rast opšteg nivoa cijena od 0,1% g/g. U posmatranom mjesecu najznačajnija smanjenja cijena su bila u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće, prevoza, stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata (tabela ispod). Najveći međugodišnji rast cijena u BiH u oktobru 2014. godine je zabilježen u odjeljku alkoholnih pića i duvana.⁷

Tabela 4: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje g/g (isti period prethodne godine)

Odjeljci	I 2014.	II 2014.	III 2014.	IV 2014.	V 2014.	VI 2014.	VII 2014.	VIII 2014.	IX 2014.	X 2014.	I-X 2014.
Hrana i bezalkoholna pića	96,0	95,8	95,8	96,3	96,0	95,8	97,5	98,2	99,3	99,1	97,0
Stanovanje, vodosnab., el. energ., plin i dr. energ.	99,9	99,9	99,9	99,6	99,8	99,6	99,6	98,9	99,1	99,9	99,6
Prevoz	99,4	98,5	98,4	99,1	100,1	99,9	100,0	99,9	99,0	99,3	99,4
Odjeća i obuća	94,8	95,0	94,7	95,2	95,4	95,1	93,3	94,8	96,4	95,9	95,0
Alkoholna pića i duvan	105,8	105,9	105,6	105,6	105,4	105,4	106,0	106,7	109,1	109,1	106,4
CPI ukupan indeks	98,5	98,4	98,4	98,6	98,7	98,6	99,1	99,4	99,9	100,1	99,0

Izvor: BHAS

⁷ Povećanje akciza na duvanske proizvode u 2014. godini.

3.2. Monetarni agregati

Ukupna novčana masa za deset mjeseci 2014. godine iznosila je 17,0 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježena je pozitivna stopa promjene od 7,3%. Rast je zabilježen i dijelu koji se odnosi na transakcijski novac (novac u užem smislu) i u dijelu koji se odnosi na kvazi novac, što se vidi iz podataka u tabeli ispod.

Pričuvni novac u promatranom razdoblju iznosio je 6,9 mlrd. KM i zabilježio je povećanje od 11,4% g/g zahvaljujući rastu gotovine izvan monetarnih vlasti (10,1% g/g) i depozita banaka kod monetarnih vlasti (12,8% g/g).

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)⁸

Godina	Mjesec	Pričuvni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	2	3	4	5	6=4+5
2014.	01.	6.277	6.603	9.452	16.056
2014.	02.	6.336	6.617	9.570	16.187
2014.	03.	6.307	6.665	9.489	16.155
2014.	04.	6.445	6.717	9.467	16.184
2014.	05.	6.434	6.796	9.578	16.374
2014.	06.	6.420	6.747	9.555	16.302
2014.	07.	6.852	6.913	9.667	16.580
2014.	08.	7.042	7.157	9.669	16.826
2014.	09.	7.081	7.278	9.700	16.978
2014.	10.	6.961	7.128	9.833	16.962
Stope rasta g/g					
2014.	01.	9,6%	8,7%	7,6%	8,0%
2014.	02.	10,2%	8,8%	9,0%	8,9%
2014.	03.	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%
2014.	04.	12,7%	7,3%	6,4%	6,7%
2014.	05.	11,7%	8,4%	6,9%	7,5%
2014.	06.	11,4%	7,8%	6,4%	7,0%
2014.	07.	14,4%	7,1%	8,4%	7,9%
2014.	08.	12,6%	7,1%	7,4%	7,3%
2014.	09.	12,9%	9,8%	6,6%	7,9%
2014.	10.	11,4%	8,4%	6,5%	7,3%

Izvor: CBBiH

⁸ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Izvor: CBBiH.

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH iznosio je 3,8 mlrd. KM i veći je za 15,2% g/g. Prosječne obvezne pričuve iznosile su 1,4 mlrd. KM, a višak iznad obvezne pričuve 2,4 mlrd. KM. Prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 8,6%, dok je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 23,1%.

Tabela 6: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5	6=5-4	7=4/3	8=5/3
2014.	01.	15.707	1.343	3.412	2.069	8,6%	21,7%
2014.	02.	15.696	1.342	3.403	2.061	8,6%	21,7%
2014.	03.	15.740	1.347	3.352	2.005	8,6%	21,3%
2014.	04.	15.678	1.341	3.367	2.026	8,6%	21,5%
2014.	05.	15.768	1.349	3.437	2.088	8,6%	21,8%
2014.	06.	15.784	1.349	3.423	2.074	8,5%	21,7%
2014.	07.	15.921	1.364	3.684	2.320	8,6%	23,1%
2014.	08.	16.192	1.389	3.765	2.375	8,6%	23,3%
2014.	09.	16.416	1.410	3.856	2.446	8,6%	23,5%
2014.	10.	16.380	1.405	3.778	2.373	8,6%	23,1%
Stopa rasta g/g							
2014.	01.	5,3%	6,0%	13,8%	19,5%	-	-
2014.	02.	5,3%	5,9%	14,0%	20,0%	-	-
2014.	03.	5,7%	6,5%	13,9%	19,4%	-	-
2014.	04.	4,5%	5,2%	16,3%	25,1%	-	-
2014.	05.	4,5%	5,1%	15,0%	22,5%	-	-
2014.	06.	4,8%	5,2%	16,4%	25,0%	-	-
2014.	07.	5,7%	6,3%	21,2%	32,0%	-	-
2014.	08.	6,8%	7,5%	17,7%	24,6%	-	-
2014.	09.	7,0%	7,8%	16,2%	21,7%	-	-
2014.	10.	6,4%	7,1%	15,2%	20,6%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Bruto devizne pričuve za razdoblje I. – X. 2014. godine iznosile su 7,6 mlrd. KM i u odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježeno je povećanje od 11,2%. Detaljan pregled strukture deviznih pričuva dan je u tabeli ispod.

Tabela 7: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...8
2014.	01.	172	96	120	2.469	0	4.166	7.023
2014.	02.	182	3	58	1.976	0	4.728	6.947
2014.	03.	175	3	73	1.504	0	5.199	6.954
2014.	04.	175	5	93	1.533	0	5.272	7.078
2014.	05.	173	3	112	1.418	0	5.382	7.087
2014.	06.	183	3	59	1.439	0	5.459	7.144
2014.	07.	180	6	76	2.083	0	5.142	7.486
2014.	08.	183	4	95	2.621	0	4.790	7.694
2014.	09.	179	4	40	2.530	0	4.984	7.737
2014.	10.	175	8	52	2.275	0	5.133	7.644
Stopa rasta g/g								
2014.	01.	-25,4%	2086,2%	207,7%	44,6%	-	-4,2%	11,0%
2014.	02.	-19,5%	22,7%	2,1%	11,5%	-	9,5%	8,9%
2014.	03.	-25,2%	22,8%	-3,0%	-33,2%	-	38,1%	9,8%
2014.	04.	-17,0%	-5,5%	-6,3%	-33,7%	-	40,6%	11,0%
2014.	05.	-14,2%	-20,9%	29,6%	-20,0%	-	24,2%	10,8%
2014.	06.	3,4%	-96,6%	18,8%	-17,1%	-	23,5%	10,5%
2014.	07.	-3,9%	16,9%	-18,9%	19,1%	-	13,0%	13,7%
2014.	08.	-7,5%	28,1%	42,3%	33,8%	-	4,2%	12,8%
2014.	09.	-2,9%	48,5%	-56,3%	46,7%	-	1,8%	12,1%
2014.	10.	-3,1%	58,1%	-28,8%	14,8%	-	10,8%	11,2%

Izvor: CB BiH

3.5 Depoziti

Ukupni depoziti za deset mjeseci 2014. godine iznosili su 15,2 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine veći su za 8,0%. Struktura ukupnih depozita nije se značajnije mijenjala, pa tako depoziti stanovništva čine 59,1% ukupnih depozita, a zatim slijede depoziti stanovništva s 22,8%, depoziti opće vlade s 9,8%, te depoziti ostalih sektora s 8,3% učešća u ukupnim depozitima⁹.

Tabela 8: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2014.	01.	14.329,2	8.435,7	3.502,3	1.199,6	1.191,6
2014.	02.	14.445,8	8.449,2	3.482,2	1.288,3	1.226,1
2014.	03.	14.427,7	8.495,3	3.471,1	1.272,9	1.188,4
2014.	04.	14.436,7	8.589,8	3.359,8	1.313,0	1.174,1
2014.	05.	14.605,3	8.628,3	3.458,1	1.335,2	1.183,7
2014.	06.	14.522,4	8.690,7	3.350,3	1.292,0	1.189,4
2014.	07.	14.992,7	8.753,8	3.399,1	1.635,6	1.204,2
2014.	08.	15.173,8	8.779,1	3.469,8	1.631,7	1.293,1
2014.	09.	15.270,7	8.900,4	3.560,0	1.553,7	1.256,6
2014.	10.	15.189,2	8.981,0	3.463,2	1.489,9	1.255,1
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	7,8%	9,7%	8,1%	-6,3%	9,8%
2014.	02.	8,8%	8,3%	9,7%	5,7%	13,5%
2014.	03.	7,1%	7,8%	6,0%	6,5%	6,3%
2014.	04.	7,4%	8,4%	1,4%	14,9%	10,7%
2014.	05.	7,9%	8,8%	3,6%	13,6%	8,7%
2014.	06.	7,8%	9,6%	0,9%	14,7%	8,5%
2014.	07.	10,1%	9,9%	1,7%	35,3%	9,0%
2014.	08.	9,5%	9,5%	-0,7%	34,7%	13,2%
2014.	09.	9,6%	10,0%	0,5%	31,9%	12,8%
2014.	10.	8,0%	10,3%	-2,8%	21,3%	11,6%

Izvor: CBBiH

3.6 Krediti u BiH

Ukupni krediti za deset mjeseci 2014. godine iznosili su 16,9 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine veći su za 4,2%. U strukturi plasiranih kredita dominiraju krediti plasirani nefinancijskim poduzećima (49,5%) i stanovništvu (44,0%), dok krediti plasirani općoj vladi čine 6%, a ostali krediti zajedno čine svega 0,5%.

⁹ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali.

Tabela 9: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2014.	01.	16.375,7	7.053,7	8.330,3	903,3	88,5
2014.	02.	16.516,4	7.067,4	8.441,1	921,6	86,3
2014.	03.	16.624,1	7.152,8	8.453,6	929,6	88,2
2014.	04.	16.636,5	7.199,3	8.424,4	924,8	88,0
2014.	05.	16.727,5	7.262,3	8.434,8	943,7	86,7
2014.	06.	16.860,2	7.322,3	8.429,6	1.017,1	91,2
2014.	07.	16.764,6	7.357,4	8.335,0	981,6	90,6
2014.	08.	16.722,8	7.361,1	8.260,4	1.009,9	91,4
2014.	09.	16.857,1	7.405,4	8.339,7	1.021,9	90,1
2014.	10.	16.908,4	7.435,2	8.376,4	1.011,2	85,6
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	3,2%	4,5%	1,7%	8,2%	-0,6%
2014.	02.	3,8%	4,7%	2,5%	10,5%	-3,3%
2014.	03.	3,8%	5,4%	2,0%	11,2%	-16,7%
2014.	04.	3,2%	5,8%	0,9%	8,6%	-20,5%
2014.	05.	3,5%	6,3%	0,7%	11,7%	-24,2%
2014.	06.	4,5%	6,5%	1,6%	20,1%	-20,5%
2014.	07.	3,9%	6,3%	0,8%	17,7%	-15,1%
2014.	08.	3,5%	6,0%	0,1%	15,8%	-0,1%
2014.	09.	4,0%	6,0%	1,0%	17,4%	-1,7%
2014.	10.	4,2%	5,9%	1,5%	16,1%	-3,0%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu oktobru 2014. godine ostvaren je promet u iznosu 67,1 miliona KM što čini 77,8 % od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na SASE u mjesecu oktobru je veći za 6,7 puta u odnosu na promet u istom mjesecu 2013. godine.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu oktobru 2014. godine ostvaren je promet u iznosu od 19,1 miliona KM što čini 22,2% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na BLSE je veći za 3,5% u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu oktobru na obje berze (SASE i BLSE) u iznosu od 86,2 miliona KM i veći je približno 3 puta u odnosu na promet u istom periodu 2013. godine.

Tabela 10: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Okt-12	14.472.293,74	40.825.602,99	55.297.897
Okt-13	9.917.687,78	18.532.554,95	28.450.243
Okt-14	67.059.604,04	19.175.256,78	86.234.861

Izvor: SASE i BLSE

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu oktobru 2014. godine sa vrijednostima u mjesecu oktobru 2013. godine zabilježen je pad od 6,3%, dok kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu oktobru 2014. godine bilježi rast od 6,4% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu oktobru 2013. godine. Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u oktobru 2014. godine bilježi minimalan pad od 0,4% u odnosu na vrijednosti u mjesecu oktobru 2013. godine.

Kapitalizacija u mjesecu oktobru 2012, 2013 i 2014. godine je iznosila:

Tabela 11: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Okt-12	4.360.035.415,94	3.850.504.284,81	8.210.539.700,75
Okt-13	4.811.106.601,44	4.154.970.677,58	8.966.077.279,02
Okt-14	4.508.017.737,56	4.420.495.866,28	8.928.513.603,84

Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

I na kraju 10. mjeseca tekuće godine, ukupna robna razmjena bilježi rast (5,3% g/g). U posmatranom periodu, izvoz (6,6% g/g) je rastao brže od uvoza (2,8 % g/g), što je dovelo do povećanja trgovinskog deficita od 11,4% g/g. Izvoz tokom posmatranog mjeseca je ostao na istom nivou u odnosu na prethodni mjesec (12% m/m). Što se tiče uvoza, nakon značajnog rasta u septembru, njegov rast u oktobru se skoro prepolovio (7,5% m/m). Posmatrano na mjesečnom nivou, u oktobru mjesecu obim trgovinske razmjene je zabilježio stopu rasta od 9% m/m.

Kako su se kretali izvoz, uvoz, deficit, obim trgovine na godišnjem i mjesečnom nivou detaljnije je prikazano u tabeli ispod.

Tabela 12: Vanjskotrgovinski promet u periodu I-X 2014. godine

	I-X 2014.	promjena u % (godišnja)				
		period	VII	VIII	IX	X
Izvoz roba u mil. KM	7.198.772	2,8	5,9	0,8	12,1	12,0
Uvoz roba u mil. KM	13.417.378	6,6	7,1	7,0	13,7	7,5
Trgovinski bilans u mil. KM	-6.218.606	11,4	8,5	13,0	15,6	3,1
Obim trgovinske razmjene u mil. KM	20.616.151	5,3	6,6	5,0	13,1	9,0
Pokrivenost uvoza izvozom u %	53,7	-	56,3	55,3	55,1	54,6

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Nakon značajnog povećanja u septembru mjesecu, izvoz roba u oktobru mjesecu bilježi negativnu stopu rasta (X/IX 2014.). Na negativnu stopu rasta izvoza najviše je uticalo smanjenje izvoza baznih metala i njihovih proizvoda od skoro 10% m/m. Na smanjenje izvoza baznih metala najviše se uticalo je imalo smanjenje izvoza željeza i čelika (26,3% m/m), njihovih proizvoda (9,9% m/m), kao i drugih metala. Jedino na mjesečnom osnovu, izvoz aluminijuma bilježi rast (11,1% m/m). Detaljniji pregled izvoza i uvoza roba dat je u tabeli ispod.

Tabela 13: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji u periodu I-X 2014. godine

Uvoz i izvoz dobara klasifikovani prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	UVOZ				IZVOZ				Pokriv enost uvoza izvozom
	I-X 2014	promjena u %			I-X 2014	promjena u %			
	u 000 KM	g/g	IX/VIII 2014	X/XI 2014	U 000 KM	g/g	IX/VIII 2014	X/XI 2014	
TOTAL	13.417.378	6,6	8,5	3,4	7.198.773	2,8	25,5	-0,8	53,7%
01 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	374.948	3,7	-2,8	-1,6	85.788	-21,1	-12,5	15,0	22,9%
02 PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	590.773	7,3	6,3	5,5	123.331	19,2	-6,5	-11,1	20,9%
03 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	119.355	-13,0	6,1	68,0	70.733	-7,4	-3,9	67,8	59,3%
04 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	1.163.134	-6,1	-10,8	5,7	230.357	-14,5	1,5	-9,6	19,8%
05 PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	2.353.226	-6,7	-15,3	18,9	782.318	-13,7	-4,5	23,0	33,2%
06 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	1.306.374	5,6	64,5	-34,6	487.795	9,5	41,2	10,5	37,3%
07 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	803.467	11,2	15,3	-0,8	208.404	9,5	15,8	3,8	25,9%
08 KOŽA I KRZNO	403.356	16,5	39,6	11,4	121.647	-13,7	66,1	-11,0	30,2%
09 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	159.414	14,6	8,6	-3,7	537.699	13,6	14,3	1,6	337,3%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	318.427	9,9	8,8	0,3	186.527	-4,4	63,0	9,6	58,6%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	823.046	20,2	26,5	-2,7	355.762	15,2	56,0	-12,5	43,2%
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	285.104	19,7	37,3	-8,3	568.495	22,8	39,0	-9,5	199,4%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	254.670	4,8	10,9	-8,7	51.529	17,9	20,3	23,6	20,2%
14 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	11.720	12,1	6,9	49,0	10.931	-68,2	-16,9	-16,4	93,3%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1.247.108	7,7	6,9	3,4	1.461.674	-2,3	28,4	-9,9	117,2%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1.892.132	26,2	5,7	17,3	788.261	10,5	18,0	2,9	41,7%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	866.152	9,6	20,8	21,4	256.981	18,2	14,7	2,0	29,7%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	152.422	0,8	-14,6	17,5	14.176	0,2	56,4	10,1	9,3%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	5.024	-25,9	26,2	154,4	68.295	41,8	774,9	-57,5	1359,3%
20 RAZNI PROIZVODI	287.117	13,7	-2,9	4,6	787.989	4,6	40,5	0,2	274,4%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	369	-1,8	81,9	496,2	81	-38,7	0,0	-98,7	21,9%
98 NERAZVRSTANO	39	-19,3	0	0,0	1	-93,6	0,0	0,0	1,7%

Izvor: Centralna banka BiH

U oktobru mjesecu uvoz roba se za više nego duplo smanjio u odnosu na prethodni mjesec (3,4% m/m), a na godišnjem nivou je rastao stopom od 6,6% g/g. Od značajnih kategorija uvoznih proizvoda, sve osim proizvoda hemijske industrije bilježe rast.

Strane direktne investicije u BiH

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) u trećem kvartalu iznose 132,82 miliona KM. Ukupna ulaganja u prva tri tromjesečja 2014. godine iznosila su 208,46 miliona KM što je više za 7,9 % nego u istom periodu u prošloj godini (prva tri kvartala 2013. godine).

Tabela 14: Ulaganja po kvartalima u 2012., 2013. i 2014. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2012	-4,99	310,25	78,96	48,04
2013	98,51	67,17	27,57	94,52
2014	35,29	40,35	132,82	

Izvor: „MOFTER“

Glavna karakteristika ulaganja u ovome periodu je to da se preko 50% ulaganja odnosi na oblast proizvodnje i distribucije električne energije, gdje je najveće ulaganje u firmu EFT-Rudnik i Termoelektrana Stanari d.o.o. Stanari u ukupnom iznosu od 105,81 miliona KM.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 19.09.2014. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo slijedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu ostalih raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u deset mjeseci 2014. godine bila pozitivnija (iako zaustavljena zbog poplava) u odnosu na prethodnu godinu, ali da je zbog trendova koji ukazuju na skroman ekonomski rast u okruženju, vremenskih nepogoda koje su pogodile BiH i zemlje okruženja, blagi rast industrijske proizvodnje u BiH te deflacije u BiH, potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.